

REGIONAL PLAN FOR  
SAMFERDSEL  
2026 - 2038



## Sammendrag

Samferdselsområdet er i en stadig akselererende utvikling med store endringer innen demografi, beredskap og teknologi som påvirker hvordan fremtidens samferdsel skal utformes. Samtidig har vi en økonomisk utfordring med stadig økte kostnader for de ulike tjenestene og behovene innen samferdsel.

Regional plan for samferdsel er Trøndelag sin overordnede plan for transport og mobilitet de neste 12 årene. Planen skal gi retning for utvikling av et trygt, bærekraftig og sammenhengende transportsystem, og bygger på mål og føringer i Regional planstrategi 2024–2027 og FNs bærekraftsmål.

Planen adresserer fire hovedutfordringer:

- **Krevende økonomi** med økte kostnader og mindre handlingsrom
- **Demografiske endringer**, der vekst skjer i byområder mens distriktene får færre innbyggere – og langt flere eldre.
- **Teknologisk utvikling** som gir nye muligheter for digitalisering, autonome løsninger og mer effektiv mobilitet.
- **Økt fokus på beredskap** som følge av geopolitiske endringer, klimaendringer og nye sårbarheter i digitale systemer.

Planen bygger på satsingsområdene 1. I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene, og 2. I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag, med underliggende hovedmål fra Regional planstrategi 2024 – 2027. Det er utviklet syv delmål som beskriver ønsket utvikling innen koordinert mobilitet, sømløse reiser, robust infrastruktur, forutsigbarhet i transportsystemene, bærekraftig kollektivnett, tilrettelegging for gange og sykkel, samt utvikling av ny teknologi.

Delmålene konkretiseres gjennom fem satsingsområder.

### 1. **Mobilitet for ulike behov**

Prioriterer et sterkt regionalt transportnettverk, bedre kollektivtilbud i byer med tilpassede løsninger for distriktene og økt satsing på gåing og sykling.

### 2. **Brukeren i sentrum**

Fremmer forutsigbare og sammenhengende reiser, digitalisering, universell utforming og tilpassede løsninger for unge og eldre.

### 3. **Beredskap og sikkerhet**

Vektlegger trafikksikkerhet, robust digital og fysisk infrastruktur, samt oppfyllelse av plikter innen sivil beredskap.

4. **Areal- og energieffektive transportløsninger**

Bygger på UFF-prinsippet (unngå–flytte–forbedre), bedre knutepunktutvikling og smartere ressursbruk.

5. **Innovasjon og utvikling**

Løfter fram innovasjon, særlig innen mobilitet i distriktene, autonom teknologi og tiltak som reduserer energibruk.

Det vil bli utarbeidet 4-årige handlingsprogram som skal bygge opp delmålene og satsingsområdene, og det foreslås å utarbeide egne strategier for tre områder:

1. **Strategi for kollektiv** skal dekke regional kollektivtrafikk og mobilitet. Dette skal dekke alle områder innenfor ulike mobilitetsløsninger som gange, sykkel og kollektivtrafikk på land og sjø.
2. **Strategi for regional infrastruktur** skal dekke regional etablering av mobil og nettinfrastruktur for fremtidens løsninger for digital kommunikasjon, og nødvendig fysisk infrastruktur for å understøtte mobilitet og kollektivtrafikk.
3. **Strategi for nasjonal transport** skal dekke fylkeskommunal tilnærming til fylkeskryssende transportformer som jernbane, fly og gods.

# INNHALDSFORTEGNELSE

REGIONAL PLAN FOR SAMFERDSEL .....	1
SAMMENDRAG .....	2
INNLEDNING .....	5
Hensikt.....	5
Forankring .....	5
Plansystemet i Trøndelag fylkeskommune .....	6
SÅNN SER DET UT.....	8
Økonomi.....	8
Demografi.....	8
Teknologi.....	9
Beredskap .....	9
SÅNN VIL VI HA DET.....	11
Visjonen .....	12
Mål for samferdsel i Trøndelag .....	12
SÅNN GJØR VI DET.....	14
Satsningsområde 1 – Mobilitet for ulike behov .....	14
Satsningsområde 2 - Brukeren i sentrum.....	16
Satsningsområde 3 - Beredskap og sikkerhet.....	17
Satsningsområde 4 - Areal og energieffektive transportløsninger .....	18
Satsningsområde 5 – Innovasjon og utvikling .....	19

## Innledning

Regional plan for samferdsel («Samferdselsplanen») skal være retningsgivende og mobiliserende plan for hele Trøndelag og for fylkeskommunens arbeid med transport og mobilitet. Planen skal være Trøndelag sin plan og målene skal reflektere dette. Planen tar utgangspunkt i fylkeskommunen sine satsingsområder og målsetninger slik de er presentert i Regional planstrategi for Trøndelag 2023 – 2027, og som angir overordnede føringer. Konkret oppfølging og tiltak kommer i eget handlingsprogram med tilhørende delstrategier som vil bli utarbeidet som oppfølging av samferdselsplanen.

## Hensikt

Hensikten med Regional plan for samferdsel er å gi retning for utvikling av infrastruktur og mobilitetsløsninger i Trøndelag fram mot 2038, som ikke dekkes av [Vegstrategi 2025 - 2036](#) som omhandler overordnede mål og strategier Trøndelag fylkeskommune har for å løse utfordringer og behov innenfor fylkesvegområdet. Regional plan for samferdsel dekker i hovedsak transportområder som fylkeskommunen har ansvar for, og berører eller forplikter statlige eller kommunale ansvarsområder i mindre grad. Planen skal være et arbeidsverktøy som dekker disse områdene innen samferdsel i Trøndelag, og det skal være et dokument som gir forutsigbarhet for Trøndelag fylkeskommune og alle samarbeidspartnere i Trøndelag. Som følge av sammenslåing av avdeling Veg og avdeling Samferdsel i Trøndelag fylkeskommune, vil det være naturlig at Vegstrategi og Regional plan for samferdsel blir sett i en sammenheng i neste rullering av planene.

Planen skal ha et helhetlig perspektiv som dekker alle transportformene inkludert de som staten har ansvar for: tog, luftfart, godstransport og riksveger, og ta hensyn til brukerne, beredskap og en bærekraftig samfunnsutvikling i hele Trøndelag.

## Forankring

Planen er forankret [Regional Planstrategi \(2024-2027\) \(RPS\)](#). I arbeidet med samferdselsplanen er det tatt utgangspunkt i prinsippene fra FNs bærekraftsmål. Flere av delmålene i FNs bærekraftsmål har direkte relevans for transportsektoren. Planarbeidet bygger også på føringer fra overordnede nasjonale og regionale planer. Deriblant nasjonal transportplan (NTP) for 2025-2036 og Trøndelagsplanen, samt en samordning med andre regionale planer og strategier i Trøndelag fylkeskommune.

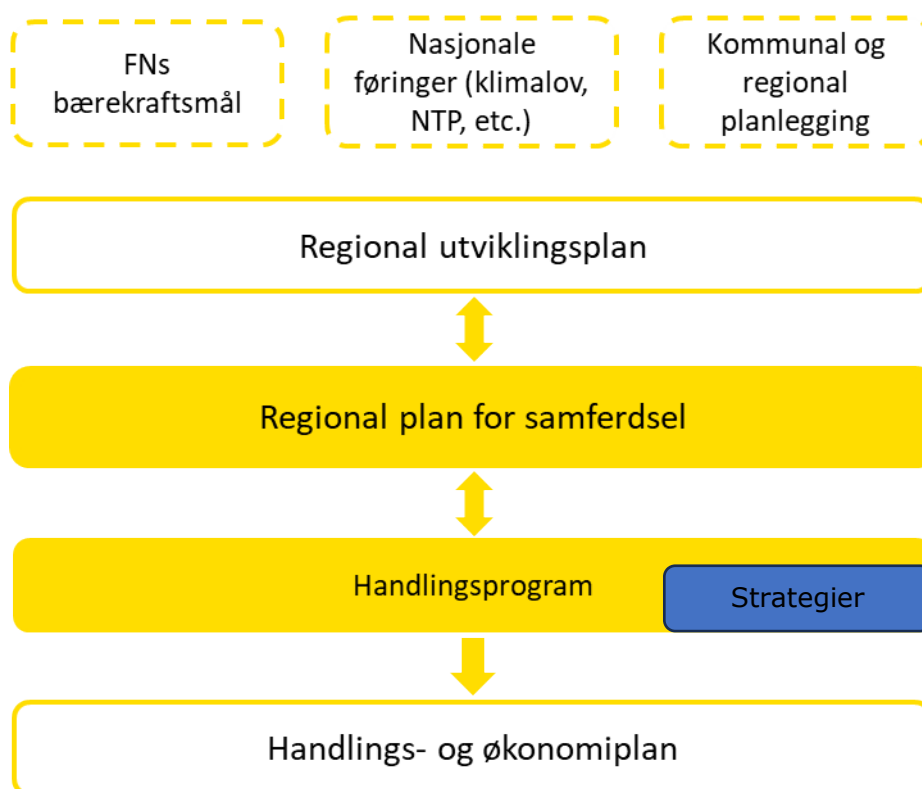
Samferdselsplanen legger til grunn rammeverket unngå, flytte, forbedre (UFF, på engelsk avoid, shift, improve eller ASI) for politikktutforming beskrevet av FNs klimapanel (IPCC,) som skal gi mest mulig mobilitet i et transportsystem som ivaretar gitte begrensninger i henhold til utslipp, energi, areal og ressurser.

## Medvirkningsprosess

For å sikre en best mulig forankring har planen vært gjennom flere runder med medvirkning.

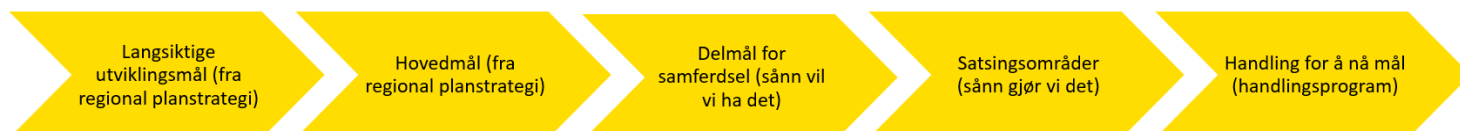
- Høsten 2024 og våren 2025 ble det gjennomført flere arbeidsmøter internt i Trøndelag fylkeskommune og en innspillsrunde med kommuner og interessenter knyttet til målbildet for planen. Hensikten var å skape ytre rammer for planens innhold og retning.
- Våren/høsten 2025 ble det gjennomført flere arbeidsmøter internt og med regionrådene knyttet til planens slutttilstand, altså hvilket samfunn Trøndelag skal være ved utgangen av planens virketid (2040 – 2050).
- Våren 2026 blir det gjennomført en bred høring knyttet til plandokumentet og planens innhold samt innspill til planens handlingsprogram. (NB: punktet vil endres når planen er ferdig)

## Plansystemet i Trøndelag fylkeskommune



Figur 11. Oversikt over plansystemet til Trøndelag fylkeskommune

Målsettingene i samferdselsplanen skal bygge opp om satsingsområdene og hovedmålene i Utviklingsplanen.



Figur 22. Sammenheng mellom satsingsområde, hovedmål, delmål og handlingsprogram.

Fra Regional planstrategi (2024-2027) hentes følgende satsingsområder og hovedmål som førende for samferdselsplanen:

1. I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene gjennom:

- å sikre arealbruk og energiforsyning som muliggjør en bærekraftig utvikling og grønn omstilling

2. I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag gjennom:

- Et trygt og beredt Trøndelag, som er mer attraktivt og mindre sårbart
- Infrastruktur og mobilitetsløsninger som knytter Trøndelag og tilgrensede fylker og regioner bedre sammen
- En trygg oppvekst for gode liv i utdanning, jobb og fritid

Samferdselsplanen bygges opp med et overordnet plandokument og et underliggende handlingsprogram med tre tilhørende strategier:

1. Strategi for kollektiv skal dekke regional kollektivtrafikk og mobilitet. Dette skal dekke alle områder innenfor ulike mobilitetsløsninger som gange, sykkel og kollektivtrafikk på land og sjø.
2. Strategi for regional infrastruktur skal dekke regional etablering av mobil og nettinfrastruktur for fremtidens løsninger for digital kommunikasjon, og nødvendig fysisk infrastruktur for å understøtte mobilitet og kollektivtrafikk.
3. Strategi for nasjonal transport skal dekke fylkeskommunal tilnærming til fylkeskryssende transportformer som jernbane, fly og gods. Her vil Luftartsstrategi for Trøndelag, som ble vedtatt av fylkestinget i 2024, inngå.

Samferdselsplanen har en levetid på 12 år, mens planens tilhørende handlingsprogram skal rulleres hvert 4. år

## Sånn ser det ut

Det er en rekke forhold som påvirker samferdselsområdet. Flere av disse er beskrevet i detalj i [Kunnskapsgrunnlag for Regional planstrategi 2024 - 2027 Veg og Samferdsel](#). Her presenteres kort sentrale utviklingstrekk som påvirker behovene og utviklingen av mobilitetstilbudet, og som samtidig er viktige

usikkerhetsfaktorer. Det gjelder særlig økonomi, demografi, teknologisk utvikling og større fokus på beredskap, og som viser at det er behov for omstilling for å møte økonomiske, miljømessige og sosiale utfordringer i dagens samfunn.



### Økonomi

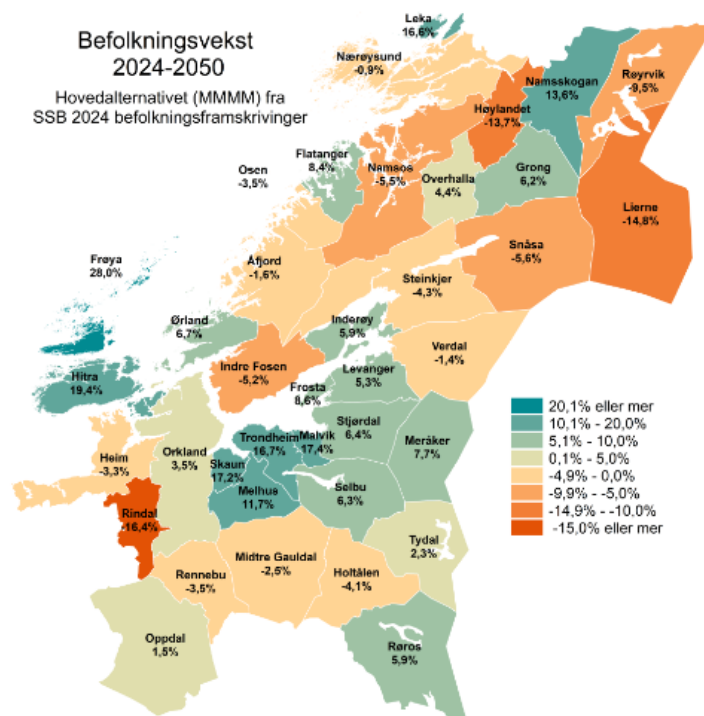
Samferdselstiltak er i stor grad avhengig av samarbeid mellom kommuner, fylkeskommuner og staten for å etablere og vedlikeholde infrastruktur og for å sikre tilstrekkelig finansiering og gjennomføring. Finansiering av veier, kollektivtransport og annen infrastruktur krever betydelige ressurser, og fylkeskommunenes budsjetter og prioriteringer spiller en nøkkelrolle i hvilke prosjekter som blir realisert.

Økonomien til fylkeskommunen og transportnæringen er under sterkt press som følge av høy prisstigning og økte kostnader. Fylkeskommunen har et økende gap mellom inntekter/tilskudd og faktiske kostnader. Økonomisk handlingsrom vil dermed være en begrensende faktor for utviklingen av lokal og regional samferdsel. Dette medfører behov for tydelige prioriteringer og forventningsavklaringer.

### Demografi

Befolkningsutviklingen i Trøndelag frem mot 2050 vil være ulik for ulike deler Trøndelag, jf. figur 3. Mesteparten av veksten kommer i Trondheim og de omkringliggende kommunene. Trøndelag uten Trondheim har langt lavere vekst enn landsgjennomsnittet, og de minste kommunene har størst nedgang. Hovedtendensen er at stadig flere bor i tettsteder, og det er også en intern sentralisering i kommunene. I 2025 er andelen som bor i tettsteder 76,4 prosent, jf. Trøndelag i tall. Framskrives utviklingen vil om lag 85 prosent bo i tettsteder i 2050. Det vil være 49 000 flere eldre over 67 år i Trøndelag i 2050 sammenlignet med 2024. Dette er en vekst på 48 prosent. Alle kommunene får flere innbyggere over 80 år. Det vil være lavest andel eldre i de mest sentrale kommunene, og i kommuner som ellers har hatt god befolkningsvekst. Den demografiske utviklingen vil ha betydning for transportbehovet både til de ulike grupper og

ulike deler av fylket. I Trondheim og i tettbygde strøk vil behovet for rutegående kollektivtransport øke, samtidig som passasjergrunnlaget går ned i distriktskommunene. Med en eldre befolkning der flere ikke selv kjører bil, vil behovet for servicetransport og mer fleksible transportløsninger øke. I et mer langsiktig perspektiv kan autonome løsninger bidra til en større fleksibilitet.



Figur 33. Befolkningsvekst 2024 - 2025. Kilde: Trøndelag i tall

## Teknologi

Teknologiutviklingen går i et raskt tempo med parallelle utviklingstrender innen elektrifisering, digitalisering, automatisering og bruk av KI, delingsmobilitet og individuell skreddersøm for å nevne noen. Den teknologiske utviklingen vil kunne bidra til bedre mobilitet med reduserte midler (eksempelvis sparte driftskostnader med førerløse system), og nye kommunikasjonsmåter kan gi redusert transportbehov. Ny teknologi kan bidra til bedre tilrettelagt og smart kollektivtrafikk, samt mer sømløse reisesystemer og vi er bare i startgropen av denne teknologiske revolusjonen.

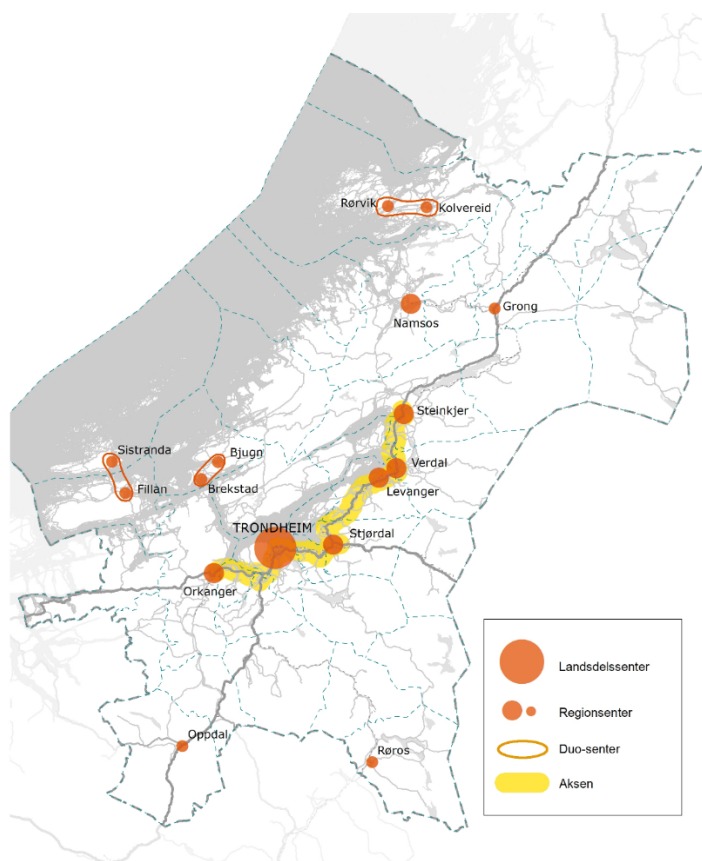
## Beredskap

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i verden har endret seg kraftig de senere årene. I tillegg har klimaet endret seg med et våtere og villere vær. Dette fører til at tiltak for å styrke sikkerhet og beredskap har blitt langt viktigere.

Transportsektoren er definert som en av de 14 kritiske samfunnsfunksjoner, og er en grunnleggende nasjonal funksjon omfattet av Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven). Transport er dermed en viktig del av samfunnssikkerheten i Norge. Robuste transportsystemer er også en av NATOs 7 baseline requirements.

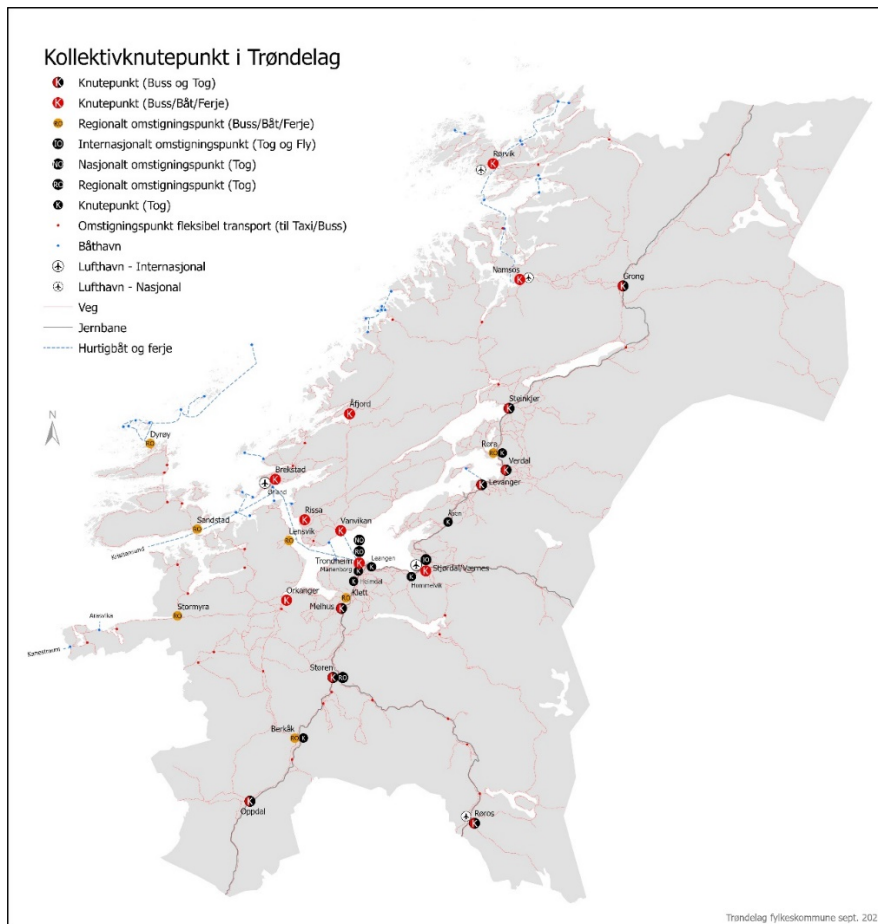
[Sivil transportberedskapsplan for Trøndelag](#) beskriver fylkeskommunen sitt ansvar og oppgaver i den sivile transportberedskapen, som er hjemlet mellom annet i forskrift om sivil transportberedskap (Transportberedskapsforskriften). Etter forskriften har fylkeskommunene ansvar for å tilrettelegge for en nødvendig og regionalt tilpasset transportberedskap i fylket. Dette innebærer å avdekke hvilke kriser som kan utløse transportutfordringer. Hvilke typer transportbehov det vil dreie seg om, og hvordan organiseringen kan gjøres hensiktsmessig.

De kollektive transportsystemene vil slik være en viktig del av den sivile transportberedskapen. Fylkeskommunen må ha gode beredskapsplaner for egen transportvirksomhet. Digitalisering og overgang til nullutslippskjøretøy gir nye former for sårbarhet og risiko som må håndteres.



sa

Figur 4. Region- og landsdelsentre i Trøndelag (hentet fra RPA)



Figur 4. Kollektivknutepunkt i Trøndelag

## Sånn vil vi ha det

De aller fleste av oss utfører et stort antall reiser hver eneste dag, både digitale og fysiske, og det påvirker i stor grad vår velferd. Dette betyr at samferdselsområdet skal dekke et helt spekter av mobilitet og kommunikasjon med stadig større fleksibilitet og krav til at de kommuniserer godt med hverandre (sømløshet).



Kombinasjonen av vanskelige økonomiske tider og behov for lokale og regionale tiltak gjør at samferdselsområdet i Trøndelag vil stå overfor en rekke strategiske valg de kommende årene. En ambisjon med denne planen er at den skal bidra til å gi både Trøndelagssamfunnet og Trøndelag fylkeskommune retning og prioritering, ta Trøndelag fremover og samtidig styrke samfunnsberedskapen.

## Visjonen

Trøndelag fylkeskommune har som visjon at «Vi skaper historie». Regional plan for samferdsel skal gjenspeile den visjonen og ligge til grunn for våre prioriteringer. Å skape historie innebærer vilje og evne til å tørre å gjøre en forskjell. Det handler om å se muligheter og å utforske og løse de utfordringene vi står overfor.

Kommende planperiode starter med en økonomisk utfordring. Dette påvirker vår mulighet til å være like ambisiøse som vi ønsker, men gir oss samtidig anledning til å bli enda bedre på å prioritere. Skal vi skape historie, må vi nettopp prioritere innovasjon og utvikle nye samferdselsløsninger som er tilpasset framtida.

Vi ser at verden endrer seg lynende raskt, både nært og fjernt. Dette gjør at vi må tenke mer helhetlig rundt beredskap og evnen til å håndtere kriser, samtidig som endringer i befolkning, reisevaner, forventninger og teknologi kontinuerlig påvirker behovet for samferdselstilbud. For å skape historie må vi være mer dynamiske og forstå endringsprosessene bedre enn noen gang.

Historie skapes gjennom vår vilje til å møte det ukjente og ta i bruk ny teknologi. Trøndelag fylkeskommune har ledet flere mobilitetsprosjekter som har vært foregangsprosjekter nasjonalt, og som har gitt innbyggerne en bedre brukeropplevelse. Det skal vi fortsette med – og det skal vi være stolte av.

Slik skaper vi historie.

## Mål for samferdsel i Trøndelag

Hovedmålet for Regional plan for samferdsel er satsingsområde 2. i Regional planstrategi:

*«I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag gjennom:*

- *Et trygt og beredt Trøndelag, som er mer attraktivt og mindre sårbart*
- *Infrastruktur og mobilitetsløsninger som knytter Trøndelag og tilgrensede fylker bedre sammen (ett tilgjengelig Trøndelag)*
- *En trygg oppvekst for gode liv i utdanning, jobb og fritid»*

Dette brytes ned i delmål i Regional plan for Samferdsel

- A1 Trøndelag skal ha et godt koordinert mobilitetstilbud der ulike transportformer og tilbud utfyller hverandre, og har et tydelig brukerperspektiv. Kjernevirksomheten i kollektivtransporten (buss, ferje og hurtigbåt) vil ha hovedfokus, og fastboende og pendlere prioriteres

fremfor fritidsreiser og turister.

- A2 Nasjonale transporttilbud som tog, fly og gods er sentrale for å knytte regionen sammen innad og med andre. Trøndelag skal arbeide for å skape et helhetlig og koordinert transporttilbud med felles digitale løsninger for en sømløs reise.
- A3 Trøndelag skal ha en robust og sammenhengende infrastruktur som underbygger og styrker mobilitet og kommunikasjon i fylket og utad og tilrettelegger for nye transportløsninger og energibehov.
- A4 I Trøndelag skal transporttilbudet være robust og forutsigbart i hverdagen som gjør Trøndelag attraktivt for innbyggere og næringsliv, og samtidig bidra til Trøndelag blir tryggere og mer beredt for ulike hendelser.

Derneft skal Regional plan for samferdsel ivareta satsingsområde 1 i Regional planstrategi:

*«Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene gjennom å:*

- *Sikre arealbruk og energiforsyning som muliggjør en bærekraftig utvikling og grønn omstilling»*

Dette brytes ned i delmål i Regional plan for Samferdsel

- B1 Trøndelag skal prioritere å ha et bærekraftig kollektivnettverk som bygger opp under utviklingen av regionale knutepunkt og muliggjøre effektive kollektivreiser mellom lokale, regionale og landsdelssenter.
- B2 Trøndelag skal prioritere tiltak som fremmer gange, sykkel i byer og tettsteder som reduserer lyd-, miljø- og klimaforurensning, og som bygger opp om en miljøvennlig by- og tettstedsutvikling og bedre folkehelse.
- B3 Trøndelag skal bidra til utvikling av nye teknologiske løsninger som bidrar til å gjøre transportsystemene grønnere, mer effektive og tryggere.

## Sånn gjør vi det

Samferdselsplanen skal være tydelig på hva som skal prioriteres av ulike tjenester og satsningsområder og hva vi skal gi oppmerksomhet. Dette har til hensikt å gi klare retningsvalg i planperioden og gi rammer for underliggende delplaner og handlingsprogram. Trøndelag vil prioritere følgende



satsningsområder for samferdsel i Trøndelag i kommende planperiode. Listen er ikke satt opp i prioritert rekkefølge.

### Satsningsområde 1 – Mobilitet for ulike behov

#### **Delmål**

A1, A2, B1, B2

#### **Bakgrunn**

Utfordringsbildet viser at det er behov for omstilling for å møte økonomiske, miljømessige og sosiale utfordringer i dagens samfunn. Det er behov for tydeligere prioriteringer innenfor samferdsels- og mobilitetsområdet.

#### **Strategiske valg**

##### **Nasjonale og internasjonale destinasjoner**

Trøndelag skal ha en tydelig strategi for å sikre gode kommunikasjonsårer inn og ut av fylket til både nasjonale og internasjonale destinasjoner, både for person- og næringstransport. Trøndelag skal ha et godt samspill med nasjonale og kommersielle transportaktører med mål om gode og forutsigbare transportsystemer på sjø, veg og bane, i lufta og gjennom digital infrastruktur.

##### **Bymiljøområder med nullvekstmål**

Et godt kollektivtilbud er avgjørende for å nullvekstmålet som innebærer at befolkningsveksten tas med kollektiv, sykkel og gange.

Ny infrastruktur og kapasitet planlegges med utgangspunkt i trafikant-hierarkiet (gåing – sykling – kollektiv – næringstransport – personbil).

Trøndelag skal tilrettelegge for effektiv fremføring av kollektivtrafikken.

### **Kollektiv i byer og større tettsteder**

Trøndelag skal prioritere å styrke mobilitet innad i regionsentre. Gjennom riktige tiltak ønsker Trøndelag å tilrettelegge for enklere bruk av kollektive transportformer og redusere behovet for bilbaserte reiser i by og tettbygde strøk.

### **Et godt regionalt tilbud**

I Trøndelag skal det være et godt regionalt transportnettverk som gir enkle reiser mellom regionale sentre og knutepunkt med gode overganger. Toget er «ryggraden» i kollektivtilbudet mellom Støren og Steinkjer, og for kollektivtrafikken gjennom fylket.

Det legges til rette for at internt transporten i mindre byer og tettsteder tas med kollektiv, sykkel og gange.

### **Mindre tettsteder og i spredtbygde områder**

I spredtbygde områder ivaretas grunntilbudet for kollektivtrafikken med utgangspunkt i skolerutene og evt. supplert med bestillingstransport.

Bilen er og vil være en viktig del av transportsystemet i Trøndelag. Utenfor tettstedene baseres persontransport i hovedsak på bruk av bil, og særlig på lange reiser og i områder med få innbyggere. Trøndelag skal prioritere tilrettelegging for delemobilitet for å utnytte kapasiteten som ligger i bilen.

For å gi friheten til å reise når man vil og ikke fordi man må, skal Trøndelag ha en godt utbygd digital infrastruktur for å tilrettelegge for en digital hverdag.

### **Bedre folkehelse**

Trøndelag skal prioritere tiltak som gir bedre folkehelse gjennom å stimulere til å gå og sykle. Denne reiseformen skal i alle tilfeller være den mest konkurransedyktige med tilrettelegging for gode snarveier og trygge reiseruter.

## Satsningsområde 2 - Brukeren i sentrum

### **Delmål**

A4, B2

### **Bakgrunn**

Stabilitet, forutsigbarhet og sømløshet er en forutsetning for den gode reisen. Det forutsetter at alle ledd i reisekjeden fungerer pålitelig og konsekvent over tid. Manglende stabilitet svekker samspillet mellom ulike transporttilbud og reduserer brukernes tillit til mobilitetstilbudet. For å sikre stabilitet kreves robuste teknologiske løsninger, godt vedlikeholdt infrastruktur og effektiv koordinering mellom aktører. Dette gir reisende trygghet og forutsigbarhet, og bidrar til at flere velger bærekraftige transportalternativer fremfor privatbil.

Samferdsel i Trøndelag skal bygge opp under universell utforming i et bredt perspektiv. Universell utforming bidrar til et inkluderende samfunn der alle mennesker, uavhengig av funksjonsevne eller livsfase, kan delta på like vilkår. Dette kan også gi økonomiske gevinster gjennom mer effektive og kostnadsbesparende løsninger.

### **Strategiske valg**

#### **Forutsigbare og sammenhengende reiser i Trøndelag**

Å reise i Trøndelag skal oppleves som enkelt og sammenhengende. Enten du reiser med flere transportmidler, fra dør til dør eller bruker digitale løsninger, skal reisen flyte godt. Tjenestene skal fungere sammen, være punktlig, ha nødvendig dekning, være godt koordinert og som reisende skal du kunne stole på at det du har bestilt fungerer. Dette innebærer at vi må fortsette å bryte ned barrierer mellom ulike tilbud i regionen. Et uttalt mål er å søke å integrere Trønderbanen i AtB sitt billettsystem for å gjøre reiseopplevelsen mer sømløs og brukervennlig for alle reisende.

#### **Digitalisering**

Mobilitetstjenester skal i stadig større grad digitaliseres og automatiseres, og de som kan og vil bruke og oppleve nye former for teknologi og mulighetene det gir skal få fordelen av det.

#### **Universell utforming**

Planen skal ta hensyn til behovene til bevegelseshemmede, slik at de kan velge transportmiddel ut fra situasjon og individuelle behov. Muligheten til å bruke privatbil og tilrettelagte transporttjenester har stor betydning for frihet, selvstendighet og deltakelse i samfunnet. For mange er bilen en nødvendig forutsetning for å kunne leve et aktivt og selvstendig liv.

### **Møte med kunstig intelligens**

Kunstig intelligens vil gi oss nye muligheter vi ennå ikke kjenner til, og gjøre det mulig å utvikle og automatisere flere prosesser. Samtidig kan teknologien skape utfordringer i møtet mellom mennesker og maskiner. Derfor skal Trøndelag vurdere når og for hvem det fortsatt er viktig å møte et menneske, slik at vi kan bruke denne ressursen der den trengs mest.

### **Ung mobilitet**

Trøndelag skal legge til rette for god mobilitet for unge. Gode tilbud til unge vil være med på å bygge aktive transportvaner som styrker folkehelsen og øker livskvaliteten til den enkelte. Det er viktig at unge kan ferdes trygt, og har transportmuligheter som gjør det enklere å delta i fritidsaktiviteter og være en del av lokalmiljøet.

### **Mobilitet tilpasset demografisk utvikling**

Trøndelag skal søke å legge til rette for at eldre kan bo lokalt så lenge som mulig. Tilrettelegging for serviceskyss og bruk av bestillingstransport, særlig tilpasset den demografiske utviklingen i distriktene, kan bidra til å styrke dette.

## Satsningsområde 3 - Beredskap og sikkerhet

### **Delmål**

A3, A4

### **Bakgrunn**

Den sikkerhetspolitiske situasjonen har endret seg kraftig de siste årene. Vi opplever mer krevende naturhendelser som påvirker transport og infrastruktur. Samferdselsinfrastrukturen er viktig for å ivareta kritiske samfunnsfunksjoner, og fylkeskommunen har en rekke plikter knyttet til blant annet forskrift om sivil transportberedskap. Digitalisering og overgang

til nullutslippskjøretøy gir nye former for sårbarhet og risiko som må håndteres.

## **Strategiske valg**

### **Trafikksikkerhet**

Trøndelag skal fortsette å sette trafikksikkerhet i sentrum gjennom å stille riktige krav i sine kontrakter og tilrettelegge for god infrastruktur. Det vises til Vegstrategiens kapittel om trafikksikkerhet og nullvisjon for nærmere omtale.

### **Beredskap**

Trøndelag skal være beredt til å ivareta sine plikter og ansvar i Totalberedskapen. Det skal foreligge et godt planverk for beredskap, og fylkeskommunen skal være øvet på å mestre ekstraordinære hendelser.

Med bakgrunn i den beredskapsmessige situasjonen er det nødvendig at vi ser helhetlig på fylkets øst-vestforbindelser fra kysten og inn til svenskegrensa. Beredskapsperspektivet vil bli sentralt i arbeidet med samferdsel.

Trøndelag skal arbeide for å sikre energiforsyning til kritiske samfunnsfunksjoner som transport og digital infrastruktur (mobil- og nødnett) i beredskapssituasjoner. Dette er særlig viktig ved overgangen til nye energibærere.

I Trøndelag skal vi ha systemer som trykker oss mot angrep på kritiske digitale funksjoner i transportsystemet.

## **Satsningsområde 4 - Areal og energieffektive transportløsninger**

### **Delmål**

B1, B2, B3

### **Bakgrunn**

Samferdselsplanen bygger på bærekraftprinsippene fra Klimautvalget 2050, og særlig UFF-prinsippet: unngå, flytte og forbedre. Målet er ikke nødvendigvis at vi skal reise mindre, men at vi skal reise smartere. Noen reiser kan unngås gjennom digitale løsninger, andre kan flyttes til gange, sykkel, kollektivtransport eller samkjøring. Gode knute- og omstigningspunkter bidrar til et mer effektivt transporttilbud.

**Strategiske valg****Unngå, flytte og forbedre i praksis**

Trøndelag skal redusere sitt fotavtrykk som følger av samferdsel gjennom å tilrettelegge for å styrke digitale løsninger slik at reiser kan unngås, bygge et godt kollektivtilbud og gjøre gange og sykkel til mer attraktive valg slik at reiser kan flyttes og utnytte ny teknologi slik at reiser kan forbedres.

**Fordele reiser utover døgnet**

Det skal legges til rette for at reiser lettere kan fordeles utover døgnet. Dette gir bedre bruk av kapasiteten i transportsystemet og reduserer behovet for tiltak i rush. Å flytte reiser ut av rushtid bidrar også til lavere energibruk.

**Samordning og knutepunkter**

Trøndelag skal satse på transporttilbud som er godt samordnet med areal- og energiløsninger, og ha en tydelig strategi for utvikling av knutepunkter og annen infrastruktur. Et godt samspill mellom vei, bane, sjø og luftfart, med gode knutepunkt der ulike transportformer kan møtes, er viktig for effektiv transport av mennesker og gods, og for regional utvikling.

**Satsningsområde 5 – Innovasjon og utvikling****Delmål**

A1, B1, B3

**Bakgrunn**

Trøndelag er en vekstregion med et stort miljø for utvikling og uttesting av nye teknologier. Trøndelag skal være et sted der man skaper historie gjennom å legge til rette for utvikling og innovasjon.

**Strategiske valg****Mobilitet i distriktet**

Trøndelag skal arbeide aktivt for å teste ut løsninger som gir en bedre mobilitet og som kan både utfylle og erstatte andre tilbud, og bygge på bilen som den primære transportformen i distriktet.

**Autonomi**

Utviklingen innen autonomi åpner muligheter som ikke har eksistert tidligere. Ved hjelp av teknologi kan man finne løsninger for direkteisen som erstatter bilen og teknologiske muligheter kan gi nye typer reiser også i nær fremtid. Trøndelag skal arbeide for å sikre prosjekter for uttesting av autonomi i løpet av planperioden.

### **Energiforbruk**

Trøndelag skal omstille seg til lavutslippssamfundet. Det vil si å ta i bruk ny teknologi som forbedrer eller flytter reisende over på transportformer med lavere og renere energiforbruk.



**Trøndelag fylkeskommune**  
Trööndelagen fylhkentjälte

[www.trondelagfylke.no](http://www.trondelagfylke.no)